

مروری بر فهرس خطی

۱۳۷۸-۱۳۸۰

کوروش نوروزمرادی

انستیتو شرق شناسی و آثار خطی تاجیکستان (شهر دوشنبه)

فهرست نسخه‌های خطی انستیتو شرق شناسی و آثار خطی تاجیکستان (شهر دوشنبه) / زیر نظر علی موجانی، علی بهرامیان - تهران: مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی با همکاری کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، ۱۳۷۹، ج ۳.

این کتاب برحسب موضوع تنظیم شده است، و موضوعات مواد فهرست شده آن عبارتند از: علوم قرآنی و تفسیر، هنر، ستاره‌شناسی، پزشکی، طبیعیات و ریاضیات، کلام، فلسفه، منطق، اخلاق، سیاست و ملکداری و فلسفه عملی، تصوف، فقه، فرائض و اصول عقاید، سیره و روایات دینی، ادعیه و اوراد دستور زبان و فرهنگ، ادبیات منظوم، ادبیات منثور، داستان، علوم غربیه و معما، منشآت، تاریخ و جغرافیا، و متفرقه. اطلاعات ارائه شده برای هر یک از مداخل نسخ خطی عبارتند از: عنوان، شماره بازیابی در مخزن، مولف، موضوع، نوع خط، نوع کاغذ، تاریخ کتابت تعداد برگ، ابعاد، نوع جلد و سایر اطلاعات نسخه‌شناسی.

حوزه علمیه قزوین، کتابخانه امام صادق (ع) قزوین

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه امام صادق (ع) / تحقیق و نگارش محمود طیار مراغی - قزوین: حوزه علمیه قزوین، معاونت تحقیقات و پژوهش، ۱۳۷۸.

این اثر فهرستی از ۵۲۴ عنوان از رسائل و کتب خطی کتابخانه امام صادق (ع) و مرکز تحقیقات حوزه علمیه قزوین است که بر حسب الفبای عنوان تنظیم شده است. اطلاعات هر مدخل شامل عنوان، موضوع، زبان، تاریخ حیات، مولف، آغاز و انجام و در بخش نسخه شناسی نوع خط، نام کاتب، تاریخ کتابت، محل کتابت، جلد نسخه، تعداد اوراق، تعداد

سطور و شماره بازیابی منابع از مخزن و سایر اطلاعات نسخه شناسی تشکیل شده است. در پایان کتاب دارای ضمایمی ارزشمند از نمایه‌های فهرست ترتیبی آثار، فهرست الفبایی کتابها، فهرست موضوعی آثار، فهرست پدید آورنده‌ها، فهرست کاتبان، فهرست و اققان فهرست اعلام متفرقه، فهرست شهرها و فهرست جای‌های می‌باشد. در فهرست تحلیلی (موضوع نسخ) از سر عنوان موضوعی تبعیت نموده و فقط به ارائه موضوع کلی برای هر عنوان بسنده نموده‌اند در پایان آلبوم تصاویر نسخه‌های مهم درج شده است.

دارالمخطوطات صنعاء

طاووس یمانی (طاووس بن کی سان الخولایی الهمدانی الیمانی). فهرست میکروفیلم‌های مجموعه دارالمخطوطات صنعاء / به کوشش عبدالتواب احمد علی المشرقی، محمد صالح یحیی القاضی، تنظیم محبوب الزویری - تهران: وزارت امور خارجه، مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، صنعاء وزارت فرهنگ، اداره عمومی مخطوطات سازمان موزه‌ها، آثار و مخطوطات، قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۷۹.

۵۸۲ ص.

این اثر بخشی از فهرست میکروفیلم نسخه‌های خطی موجود در دارالمخطوطات وزارت فرهنگ جمهوری یمن است، و شامل میکروفیلم ۱۰۴۶ عنوان از نسخه‌های خطی موجود در اداره عمومی نسخه‌های خطی (دارالمخطوطات) شهر صنعاء است، که از چهار مجموعه هیأت اعزامی اتحادیه عرب در ۳۴ حلقه با ۱۵۹ عنوان، دانشکده مخطوطات عربی در ۸۷ حلقه با ۴۵۰ عنوان کتاب و دارالکتب صنعاء در ۶۹ حلقه بایکصد و بیست و پنج عنوان و در پایان مجموعه مورد شناسایی

دانشکده مخطوطات عربی کویت است. این فهرست در ۲۸ موضوع ادبیات عرب، تفسیر، فقه، اصول فقه، بلاغت، تاریخ، تجوید و قرائت، تراجم، حدیث، علوم قرآنی، ریاضیات، سیره، خطوط اسلامی، صرف و نحو، سیاست، پزشکی، عروض، نجوم و ستاره‌شناسی، علم کلام، شیمی، لغت عربی، منطق، جغرافیا، معارف عمومی، ادب و فرائض و تصوف و برحسب الفبای عنوان نسخه در زیر هر موضوع کلی یاد شده تنظیم شده است. در این فهرست اسامی مولفین آثار به همانگونه که در نسخه وجود دارد ضبط گردیده و با استفاده از سایر فهرس و منابع موجود، پژوهندگان این اثر در انتهای هر بخش از فهرست، اطلاعات تکمیلی را افزوده‌اند.

در این فهرست هر مدخل شامل آغاز و انجام نسخه خطی، نوع خط، تاریخ کتابت، نام کاتب، تعداد و اوراق، تعداد سطرها، ابعاد، شکل ظاهری محل نگهداری نسخه، تاریخ تصویر برداری و محل فعلی نگهداری اثر همراه با عنوان و مولف ذکر شده است. جای خالی فهرست اعلام، فهرست الفبای آثار، و فهرست الفبای مولفین در این کتاب برای بازیابی بهتر منابع، ملموس است.

فرهنگستان علوم جمهوری ازبکستان، انستیتو شرق شناسی ابوریحان بیرونی

فهرست نسخ خطی انستیتوی شرق شناسی ابوریحان بیرونی فرهنگستان علوم ازبکستان / زیر نظر علی موجانی... او دیگران]. - قم: کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، تاشکند: انستیتوی شرق شناسی ابوریحان بیرونی ازبکستان با همکاری مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، ۱۳۷۸.

این فهرست به سه بخش موضوعی کلی تاریخ، پزشکی و منظومه‌ها تقسیم شده است هر بخش به ترتیب الفبای عنوان کتب خطی آن بخش مرتب شده است مبنای کار این فهرست بر اساس «روش منزوی» است اطلاعاتی چون نام اثر، شماره بازیابی اثر، مولف، موضوع، ترکیب اثر، تاریخ کتابت، محل کتابت، تعداد اوراق، ابعاد اثر، آغاز و انجام موجود، ویژگیهای منحصر به فرد، نقصهای احتمالی و توضیحات لازم و شماره بازیابی اثر در فهرست روسی، چارچوب هر مدخل می‌باشد. در پایان کتاب نیز فهرست اسامی آثار و فهرست مولفان تهیه شده است.

فرهنگستان علوم روسیه، مرکز علمی داغستان، انستیتوی تاریخ، باستانشناسی و مردم شناسی

فهرست نسخه‌های خطی فارسی انستیتوی تاریخ، باستانشناسی و مردم شناسی مرکز علمی داغستان فرهنگستان

علوم روسیه / تهیه و تنظیم فاطمه علیکوازیر نظر صفاخوان. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، تهران: وزارت امور خارجه، مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، ۱۳۸۰. ۷۴ص.

این فهرست اولین کوشش تدوین فهرست نسخ خطی فارسی در داغستان است کتاب بر حسب موضوع کلی در فهرست موضوعی کتب و رسائل قابل بازیابی است، و مشتمل بر فهرست نسخ خطی نود و سه عنوان از کتاب و رساله، اطلاعات ارائه شده برای هر مدخل عبارتند از: نام اثر، شماره بازیابی اثر، نام پدید آورنده، (اگر نام پدید آورنده و کتاب ناشناخته باشد داخل پرائتز نام احتمالی نوشته شده است)، نام کاتب، تاریخ کتابت، محل کتابت، تعداد اوراق، اندازه کتاب، آغاز و انجام کتاب و منبع کتاب است. در فهرست مندرجات کتاب خبر از فهرست مولفان آثار داده که متأسفانه در قسمت پایانی کتاب دیده نمی‌شود.

کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) / زیر نظر محمود مرعشی نجفی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، ۱۳۷۹. ج ۲۸: نمونه

این فهرست شامل فهرست ۸۹۹ عنوان از کتب و رسائل خطی کتابخانه مذکور است، که بر حسب شماره ردیف تنظیم شده است. هر مدخل شامل شماره ردیف در مخزن، عنوان، موضوع، زبان، مولف، آغاز، انجام، گزارش متن، گزارش نسخه عبارتند از نوع خط، تاریخ کتابت عنوانها، نشانیها، نوع کاغذ، تعداد برگ، تعداد سطر، اندازه متن کتاب، اندازه جلد، نوع جلد، و ویژگیهای نسخه و در پایان نام منابع مورد استفاده در کتابشناسی‌ها به انضمام شماره ثبت آورده شده است. فهرست الفبایی مولفان و تصویر نمونه‌ای از کتاب‌ها و رسایل، پایان بخش این فهرست می‌باشد.

کتابخانه دولتی لنین (مسکو)

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دولتی روسیه (لنین) / زیر نظر علی بهرامیان. - قم: کتابخانه عمومی حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) تهران: وزارت امور خارجه، مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، ۱۳۷۹.

این فهرست بخش نخست از فهرس نسخه‌های خطی کتابخانه دولتی (لنین) است که شامل فهرست شصت عنوان از نسخ خطی فارسی و عربی زبان است. این فهرست بر حسب

الفبای عنوان کتب فارسی و عربی تنظیم شده است. پس از عنوان نام مولف و دوره حیاتش آمده است. این فهرست بصورت کتابشناسی توضیحی تدوین شده است. آغاز و انجام و مآخذ منبع در فهرست‌های دیگر، نوع جلد، تاریخ کتابت، کاتب، موضوع و توضیحاتی از قبیل چاپ نسخه از شناسه‌های هر مدخل اند. در پایان فهرست، نمایه و اعلام تهیه شده است

کتابخانه عمومی حضرت آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی قم
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه حضرت آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی/ابوالفضل عرب زاده. - قم: دارالقرآن الکریم، ۱۳۷۸.

ج ۱. این کتاب فهرست موجزی است از فهرست ۲۳۷۰ عنوان نسخه خطی که قبلاً در سه جلد توسط آیت‌الله آقای اشکوری (جلد اول) و آیت‌الله آقای رضا استادی (مجلد دوم و سوم) معرفی شده است. اجزاء متشکله این فهرست موجز دوازده قسم است که عبارتند از: عنوان نسخه، جلد، کدبازیابی، پدید آورنده، تولد و وفات مولف، موضوع، زبان، تاریخ کتابت، کاتب، برگ، قطع و مشخصات که قسمت آخر تعیین کننده مباحث و امتیازات نسخه است که بعضاً با رموز مشخص گردیده است. موضوعات این فهرست کنترل شده است و فهرست اعلام از نمایه مولفین پایان بخش این کتاب است.

کتابخانه عمومی مراغه

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی مراغه/محمود طیار مراغی. - قم: آل علی (ع)، ۱۳۷۹.

بیست و دو، ۳۱۲ ص.

معرفی یکصد و هشتاد و هفت عنوان از نسخ خطی کتابخانه عمومی مراغه است. که بر اساس الفبای عناوین کتب تنظیم شده است. هر مدخل شامل عنوان، موضوع، زبان، مولف، تاریخ حیات مولف، آغاز و انجام کتب، منابع کتابشناختی و در بخش نسخه‌شناسی نوع خط، نام کاتب، تاریخ کتابت، محل کتابت و سایر اطلاعات نسخه‌شناسی مانند جلد نسخه، تعداد اوراق، تعداد سطور و شماره بازیابی در آرشیو کتابخانه می‌باشد. نمایه‌های انتهای فهرست ارزش آنرا دوچندان نموده، فهرست ترتیبی کتاب‌ها فهرست الفبایی کتاب‌ها، فهرست موضوعی کتاب‌ها، فهرست پدیدآورنده‌ها، فهرست کاتبان، فهرست اعلام متفرقه، فهرست مهرها، فهرست جایها، فهرست الفبایی آغاز نسخه‌ها، بخشهای اصلی نمایه تدوین شده این فهرست اند.

کتابخانه ملی اوکراین

فهرست نسخه‌های خطی شرقی کتابخانه ملی کیف (اوکراین) تهیه و تنظیم حامد مرزجی زیر نظر صفا اخوان. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره)، تهران: وزارت امور خارجه، مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، ۱۳۸۰، ۶۶ ص.

مداخل این کتاب بر اساس فهرست مطالبی که در ابتدای کتاب تدوین شده قابل بازیابی است. در این فهرست به معرفی حدود شصت عنوان نسخه‌های خطی و رسائل پرداخته شده است. این نسخه‌ها شامل چند گروه‌اند، گروه نخست نسخه‌هایی است که نماینده کلیسای ارتدوکس روسیه به نام کاپوستین در سال ۱۸۶۸ میلادی به مناسبت پنجاه سالگی آکادمی مذهبی کیف به این آکادمی اهدا کرده‌اند و گروه دوم مجموعه‌ای از کلکسیون مورخ لهستانی آلکساندر یابلونسکی در قرن هجدهم می‌باشد. گروه سوم هم مجموعه نسخی است که بنا به درخواست پروفیسور کریمسکی از روی نسخه اصلی در کتابخانه‌های کشورهای عربی (مصر و لبنان) رونویسی شده و به کیف منتقل شده است و آخرین گروه کتب شامل کتبی است که احتمال می‌رود منشاء آنها از شبه جزایر کریمه باشد. هر مدخل این فهرست شامل عنوان، شماره بازیابی، منبع در کتابخانه، مولف، زمان حیات مولف، نوع کاغذ، نوع خط، صفحه شمار، تعداد سطر، قطع کتاب، آغاز، انجام، مندرجات کتاب و توضیحاتی چون رنگ جوهر، اطلاعات حاشیه کتب و نوع جلد کتاب و غیره ... می‌باشد.

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی ایران/فراهم آورنده حبیب‌الله عظیمی. - تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۰.

دو این فهرست سعی شده تا الگوی واحد و وحدت رویه در فهرست نسخ خطی رعایت شود، سعی فراوان شد تا از طرفی شیوه کلی فهرستنویسی نسخ خطی که سالیان سال فهرست‌نویسان محترم نسخ خطی بدان خوی کرده و مزایای خاص خود را داشته حفظ شود و از طرفی از مزایای فهرست نویسی کتب چاپی که شیوه‌ای استاندارد پذیرفته و جهانی است بهره‌گرفته شود. این فهرست بنظر می‌رسد از لحاظ سبک و سیاق کار و روش استفاده کاربر و مستند سازی عناوین، مولفین، کاتبان و موضوعات بهترین فهرست منتشره در کشور باشد. روش این فهرست عبارت است از:

۱- اسامی افراد مطابق با فهرست مستند مشاهیر و دیگر منابع معتبر رجالی مستند گردیده، نام کامل پدید آورندگان هر اثر اعم از نویسنده متن، حاشیه نویس، شارح، مترجم و کتب تکرار شده است.

۲- سرشناسه به مولف اثر اختصاص داده شده و نام کتاب عنوان اصلی پس از سرشناسه است.

۳- بخشی از کتابشناسی هر نسخه همان "سرشناسه" و "عنوان" است و بخش دیگر آن در معرفی کتاب ذکر گردیده است.

۴- نسخه‌شناسی هر کتاب به صورت مجزا و تفکیک شده تحت عناوین ویژه هر یک بیان شده و امتیاز هر نسخه (در صورتی که امتیاز خاصی را دارا باشد) بعداً اضافه شده است.

۵- موضوعها از سرعنوانهای موضوعی فارسی انتخاب و در برخی از موارد تغییراتی متناسب با نسخ خطی در آن داده شده در نسخه‌ای که شرح یا حاشیه متن دیگر باشد نام مستند و نویسنده متن یکی از موضوعات است.

۶- اسامی پدید آورندگان هر اثر همچون نویسنده متن (در شروح و حواشی) و کاتب و دیگر اشخاصی که به نحوی در تألیف و تدوین آن کتاب نقش دارند در شناسه‌های افزوده به نحوی ذکر گردیده. در پایان نیز چهار نمایه ارزشمند مولف و نمایه کاتب و نمایه عنوان و نمایه موضوع برای کتاب تدوین نموده‌اند. تا سهولت بازیابی هر مدخل باشد.

کتابخانه ملی جمهوری چک (پراگ)

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی جمهوری چک (پراگ) / زیر نظر علی بهرامیان ... (و دیگران). - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، ۱۳۷۹. ۱۰۰ص.

فهرست کوچکی از مجموعه نسخ خطی فارسی کتابخانه ملی جمهوری چک که اطلاعات توصیفی اندکی از هر عنوان در این فهرست آورده است. این فهرست بر حسب شماره بخش این منابع (شماره بازیابی) تنظیم شده است. اطلاعات هر مدخل شامل عنوان، عنوان به لاتین، پدید آورنده، دوره حیات مولف، تعداد برگ، ابعاد صفحه، آغاز کتاب و در پایان نیز لیست عناوین نسخ را به فارسی و لاتین ارائه نموده که در این لیست نیز از شیوه خاص خود تبعیت نموده است.

کتابخانه ملی ترکمنستان

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی عشق آباد ترکمنستان "فارسی - عربی" / نگارش سیف الله مدبر؛ زیر نظر محمود مرعشی نجفی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، ۱۳۷۹.

این فهرست شامل معرفی ۲۶۹ عنوان نسخه خطی فارسی و عربی است که در کتابخانه ملی عشق آباد در جمهوری ترکمنستان قوار دارد. این کتاب از دو بخش عربی و فارسی

تشکیل شده است. در بخش نخست به معرفی ۱۵۲ نسخه خطی عربی زبان پرداخته و در بخش دوم به معرفی ۱۱۷ نسخه خطی فارسی زبان پرداخته‌اند. ترتیب و تنظیم مدخل هر نسخه بر حسب شماره ثبت هر نسخه در کتابخانه است. که شیوه نامناسبی برای استفاده کننده می‌باشد. فهرست کوچک الفبایی نام نسخه‌ها تنها راهنمای مراجعین این فهرست برای رسیدن به منبع مورد نظر است هر مدخل شامل شماره ثبت عنوان، موضوع، زبان، مولف، آغاز، انجام، گزارش متن، گزارش نسخه، و ویژگیهای نسخه تشکیل شده است. در صد قابل ملاحظه‌ای از مولفین واژه "ناشناخته" و یا ناقص بصورت فقط نام کوچک در ذیل هر فهرست درج نموده‌اند. متأسفانه موضوعات کنترل نشده‌اند. بعنوان مثال موضوع شعر بصورت اشعار هم آمده است. در مدخل ۲۴۸ "رساله اسماء الله الحسنى" موضوع مذهب داده شده است که جای اندکی تأمل است. در بخش نسخه‌های عربی، بصورت پراکنده منابع فارسی زبان دیده می‌شود.

کتابخانه ملی ترکمنستان

فهرست توصیفی نسخ خطی فارسی کتابخانه ملی «صفر مراد ترکمنباشی» عشق آباد/ تهیه و تنظیم یوسف قوجق. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۸۰.

بر خلاف آنچه در عنوان آمده این فهرست کتابشناسی توضیحی فهرست نسخ خطی این کتابخانه است. تنظیم این فهرست بر اساس رده شماره مخزن کتابخانه است. اطلاعات هر مدخل شامل عنوان، مولف، تاریخ کتابت، قطع و اندازه، شماره مخزن، نوع جلد، و توضیحات نسخه‌شناسی و فهرست مندرجات هر نسخه و عبارات ابتدایی و عبارات پایانی هر رساله و کتاب را به طور مفصل ذکر کرده است.

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی / تألیف عبدالحسین حائری. - تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد شورای اسلامی، ۱۳۷۸.

ج ۲/۳.

این مجلد فهرست کتابخانه که بخش دوم جلد بیست و سوم است، مانند جلد بیست و دوم و بخش یکم جلد بیست و سوم ویژه مجموعه‌های موجود در کتاب‌های اهدایی سید محمد صادق طباطبایی به کتابخانه مجلس است. در این فهرست شصت و سه مجموعه معرفی شده است که برخی از آنها دارای ۱۰۶، ۸۶، ۶۳، ۲۶ رساله و مجموعه فراوانی نیز دارای ۱۲، ۷، ۵ تا ۲۰ رساله را در بر می‌گیرند. جمع رساله‌ها و آثار معرفی

شده در این فهرست به ۷۱۵ اثر می‌رسد. از آنجائیکه این منابع بالاتفاق شامل مجموعه‌اند بر حسب شماره بازیابی در مخزن فهرست شده‌اند. عنوان شماره هر مجلد، شماره بازیابی هر رساله در مجلد به ترتیب شماره رسائل زیر هر عنوان و شماره کلی مجموعه فهرست شده‌اند. اطلاعات هر مدخل شامل نوع خط، زمان کتابت، قطع، نوع جلد تعداد برگها، سطور، صفحه، شماره ثبت زیر هر شماره بازیابی در مخزن آمده است. برای هر رساله عنوان، شماره رساله، زبان، مولف، زمان تألیف و آغاز و پایان هر مدخل درج شده است. در صورت توضیح بیشتر، مطالب را به صورت زیرنویس آورده‌اند نمایه نام کتاب‌های معرفی شده، نمایه مولفان نسخه‌های خطی، نمایه کاتبان، نمایه نام کتاب‌ها، رساله‌ها و سایر مأخذی که به مناسبتی از آنها یاد شده است، نمایه اشخاص، فرق و مذاهب از بخشهای بسیار مهم این فهرست می‌باشند.

ذکر شده به ترتیب حروف الفبا نام اشهر ذکر شده است. بخش هفتم، غلط‌نامه‌ها و مستدرکات: شامل بخش غلط‌های چاپی که بعد از انتشار فهرس شش‌گانه مشاهده گردیده و استدراکاتی که در مواردی اضافه شده به ترتیب جلدها و ذکر ارجاعات لازم درج شده است. بخش هشتم اسناد: در لابه لای نسخه‌های معرفی شده در فهرس شش‌گانه تعدادی سند قرار داشت که در فهرست اسناد معرفی خواهند شد. در این جا شماره‌هایی که سند بوده و در این فهرس معرفی نگردیده، ذکر شده است. بخش نهم نمایه فهرس نسخ خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی: که شامل نمایه تمامی فهرس کتابخانه مجلس شوری اسلامی است که در آن شماره جلد نام فهرست نویس یا پدید آورنده سال انتشار و مندرجات فهرست آمده است.

منزوی، احمد، ۱۳۰۲

فهرست مشترک نسخه‌های خطی فارسی علوم قرآنی در پاکستان/ نویسنده احمد منزوی. تهران: پیام آزادی، ۱۳۷۸. ۲۶۶ص.

این فهرست براساس الفبای عنوان تنظیم شده است. هر مدخل بصورت توضیحی شامل عنوان آثار، مولف و پدیده آورنده، زمان حیات مولف، و نحوه ترتیب تنظیم نسخه و اطلاعات کتاب‌شناختی توصیفی لازم دیگر و آغاز هر نسخه تشکیل یافته است. مهمترین بخش آن ماخذ فهرست‌های آن منبع در فهرست‌های مختلف کتابخانه‌های پاکستان است. در پایان کتاب نیز فهرستی از منابع و اختصارات را ذکر فرمودند.

منزوی، احمد ۱۳۰۲

فهرستواره کتاب‌های فارسی/ به کوشش احمد منزوی. تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۰. ج ۵ (۱۶).

این فهرست در برگیرنده بخشهای دانشهای تجربی از طبیعی و پزشکی گرفته تا داروسازی و کیمیا. این اثر در واقع یک سرشماری است از کتاب‌های فارسی یابه تعبیری فهرست فهرست‌هاست حد کمال هر یک از مدخل، نام کتاب است و نگارنده و تاریخ نگارش و نام مهدی الیه و بخشبندی یک اثر و سرآغاز به گونه‌ای که این اثر از دیگر کتاب‌ها جدا گردد. شروع این کتاب از بخش سیزدهم است که شامل موضوعات پزشکی و داروسازی است، بخش چهاردهم علوم طبیعی (جانورشناسی) گیاه‌شناسی، معدن‌شناسی... بخش پانزدهم موضوع کیمیاست در پایان نیز نمایه نام نگارندگان و نمایه کتاب‌ها بصورت مجزا آورده شده است. تنظیم کلی مداخل بصورت الفبایی عنوان زیر هر موضوع است.

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی.

فهرستواره نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی (نمایه فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی جلد‌های: ۲۵، ۲۶، ۳۵ تا ۳۸) / علی صدراپی خوبی برای مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، واحد احیاء التراث الاسلامی. قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸. ۷۱۴ص.

این فهرست نمایه شش مجلد از فهرس نسخ خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی است که در سال ۱۳۷۷ شمسی به پایان رسیده است. این فهرستواره در نه بخش تنظیم شده است که عبارتند از بخش اول کتاب‌های معرفی شده که شامل کتاب‌هایی است که نسخ خطی آنها در فهرس شش‌گانه معرفی شده، به ترتیب حروف الفبا و ارجاع شماره نسخه و غیره... ذکر شده است. بخش دوم پدید آورندگان (مولفان و مترجمان) در این بخش اسامی مولفان و مترجمانی که آثارشان در فهرس شش‌گانه معرفی شده به ترتیب حروف اول اسامی ذکر شده و با ارجاع آثار ایشان به ترتیب حروف الفباء و ارجاع شماره نسخه و غیره... ذکر شده است. بخش سوم کاتبان: شامل اسامی کاتبانی است که نسخه‌ها را در این فهرست شش‌گانه تحریر نموده‌اند که برحسب حروف الفبا تنظیم شده و در مقابل هر اسم ارجاعات لازم ارائه شده است. بخش چهارم جایها اسامی اماکنی که نام آنها در فهرس شش‌گانه ذکر گردیده براساس حروف الفبا مرتب شده است.

بخش پنجم کتاب‌ها: این بخش شامل عناوین کتاب‌هایی است که به مناسبتی در متن فهرس ذکر شده به ترتیب حروف الفبا با ارجاعات لازم درج گردیده است. بخش ششم نامها: شامل اسامی کسانی که در متن فهرس و نسخه‌شناسی نام آنها